

Сюжети ІЗ ЖИТТЯ ІНШИХ

Посольство Федеративної Республіки Німеччина представило в Українському домі матеріали архіву Штазі

Ольга КРАСОВСЬКА,
Микола БІЛОКОПИТОВ (фото)

«Ворог той, хто думає інакше»: так назвали виставку про діяльність Штазі, Державної служби безпеки колишньої НДР. На стендах – історії покалічених доль, хроніки стежень, арештів, допитів, розправ, розповіді про структуру СБ, її методи боротьби з непокірними режимові. Експонати не перший рік мандрують Європою, оголюючи правду про систему-молох. Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина доктор Ганс-Юрген Гаймзют, виступаючи під час відкриття виставки, окреслив її головний мотив як прагнення правдивості, прозорості в сучасному світі. «Не знаю, як в Україні, але в Німеччині далеко не всі обізнані з тим, що відбувалося насправді. Особливо непоінформовані молоді люди».

Федеральний уповноважений з питань документації Штазі пані Маріанне БІРТЛЕР, яка працює з цим пластом матеріалів уже десять років, власне, й привезла виставку до України. Вона, так само як і присутня на відкритті заступник глави адміністрації Президента

Ганна ГЕРМАН, переконана в необхідності відкриття архівів спецслужб тоталітарної доби. Пані Герман, зокрема, вважає: «Я далека від думки, що документи треба тримати під грифом «Секретно», доки не підуть у небуття люди, котрих ці матеріали стосуються... Правду треба знати, хоч би якою гіркою вона була. Треба очищати наше суспільство. Якщо буде люстрація й будуть списки людей, котрі співпрацювали, то ті, хто не співпрацював, будуть спокійні за свою репутацію». Люстрація, за словами заступника голови АП, підвищить довіру до влади й захистить тих, на кого було зведено наклеп.

... Чотири роки тому на великий світовий екран вийшов німецький фільм «Життя інших» Флоріана Хенкеля фон Доннерсмарка, який обрав головним героєм співробітника Штазі. Стрічка отримала «Оскар» за найкращу іноземну картину та схвальні відгуки глядачів світу. Секрет її успіху в тому, що мільйони людей осягнули актуальність теми на всі часи. Кат, що врятував свою жертву, з падінням Берлінського муру опинився на місці жертви... Історія переставляє фігури, міняє гримаси, а людство ніяк не одужає.

Чи з'явиться шанс на одужання в українського суспільства після розсекречення архівів спецслужб? Чи перестануть поняття «відвертість», «прозорість» бути фікцією? Чи не стануть наслідками відкриття архівів зведення рахунків, війни компроматів? Адже найголовніше в цьому пошуку правди те, щоб каламутне минуле більше ніколи не повторилося.

